

Gæðastýring í sauðfjárrækt

Gæðastýring í sauðfjárrækt hófst um síðastliðin áramót. Þátttakendur í gæðastýringu þurfa að skrá í gæðahandbók frá 1. janúar 2004. Hér á eftir verður farið yfir hvaða eyðublöð í gæðahandbókinni þetta eru og það helsta sem viðkemur gæðastýringunni.

Gæðahandbók:

Samkvæmt reglugerð skal Búfjárefirlitsmaður annast árlegt eftirlit með skráningu í gæðahandbók. Búfjárefirlitsmaður mun skoða skráningar í gæðahandbók í vorskodun og þar sem hún er að hefjast hér á Suðurlandi verður hér listað upp hvað þátttakandi í gæðastýringu þarf að vera búin/byrjaður að skrá fyrir vorskodunina.

Undir lið 1 í gæðahandbók eiga að vera 4 blöð með grunnupplýsingum um búreksturinn þ.e. Grunnupplýsingar 1-A, 2-A, 3-A og 4-A. Þrjú þessara blaða eru umsóknareyðublöð vegna gæðastýringar sem umsækjendur hafa þegar fyllt út. Það er því Grunnupplýsingar 2-A (Húsakostur-lýsing) sem þarf að fylla út og hafa ásamt umsóknareyðublöðunum undir lið 1 Grunnupplýsingar.

Önnur eyðublöð sem þarf að vera búin að fylla út, eftir því sem við á, er búfjárefirlitsmaður skoðar gæðahandbókina í vorskodun eru:

- Atburðir 1 — A (Yfirlit — ýmis verk)
- Fóðrun 1 — A (Aðfengið fóður)
- Fóðrun 2 — A (Fóðrun)
- Aðstæður 1 — A (Gátlisti fyrir umhverfisþætti)
- Aðstæður 2 — A (Gátlisti fyrir húsakost)
- Lyf 1 — A (Lyfjakaup)
- Lyf 2 — A (Heilsufar — lyfjanotkun, fullorðið fé)
- Lyf 3 — A (Heilsufar — lyfjanotkun, lömb)
- Lyf 4 — A (Heilsufar — lyfjanotkun, hópskráning)

Eyðublöð sem þarf einnig að fylla út á hverju ári eru:

- Beit 1 — A eða Beit 2 — A
(Val um hvort formið er notað)
- Jarðrækt 1 — A
- Uppskeyra 1 — A

Einnig þarf að vera til staðar í gæðahandbókinni tunkort eða lýsing á túnspildum og stærð þeirra, á við þegar farið verður að skrá jarðrækt og uppskeru.

Eyðublöð gæðahandbókarinnar er hægt að fá hjá Búnaðarsambandi Suðurlands, á Selfossi, Hvolsvelli og Kirkjubæjarklaustri, og hjá Bændasamtökum Íslands. Einnig er hægt að nálgast þau á heimasíðu BÍ, www.bondi.is. Þeir sem kjósa að nýta sér tölvutæknina við skráningar, t.d. Exel, Fjávísí, NPK, dkBúbót eða önnur forrit sem uppfylla kröfur gæðastýringar, þurfa að prenta út afrit af skylduskráningum og setja í gæðahandbókina.

Sauðfjárskrýslur:

Umsækjendur um gæðastýringu þurfa að vera þátttakendur í skýrsluhaldi Bændasamtaka Íslands. Samkvæmt reglugerð eru lokaskil á skýrsluhaldi hvers árs eigi síðar en 1. mars árið eftir. Vegna ársins 2004

þurfa skýrsluhaldarar að skila fjárbók 2003 fyrir 1. mars n.k., annars þurfa þeir að skila vorbók í síðasta lagi 30. júní.

Nýir skýrsluhaldarar þurfa að skila vorbók til BÍ í síðasta lagi 30. júní 2004. Einnig er hægt, ef áhugi er fyrir því, að skila uppgjöri síðasta árs og þá fyrir 1. mars n.k. og þá þarf viðkomandi ekki að skila voruppplýsingum til BÍ.

Nýir skýrsluhaldarar geta nálgast fjárbækur til útfyllingar hjá Búnaðarsambandi Suðurlands.

Frekari upplýsingar veita undirritaðar í síma 487 4818.

Fanney Ólöf Lárusdóttir (fol@bssl.is) og
Berglind Guðgeirsdóttir (berglind@bssl.is)

Námskeið í sauðfjárrækt

Kynning

Stefnt er að námskeiðum í sauðfjárrækt á næstu vikum. Eins og sauðfjárbændum er kunnugt um er gæðastýring í sauðfjárrækt hafin og er því ekki seinna vænna fyrir þá sem sóttu um gæðastýringu á síðasta ári að fara að huga að skráningum og skýrsluhaldi. Eflaust vakna einhverjar spurningar og stefnir því Búnaðarsamband Suðurlands að því að halda eftirfarandi námskeið til að vera bændum innan handar við þessar skráningar.

Fyrirhugað er að halda eftirfarandi námskeið ef næg þátttaka fæst:

- Námskeið í afurðaskýrsluhaldsforritinu Fjávísí
- Námskeið í útfyllingu „Gulu“ fjárbókarinnar
- Námskeið í útfyllingu eyðublaða vegna gæðastýringar í sauðfjárrækt

Námskeiðin verða auglýst betur í næstu fréttabréfum Búnaðarsambandsins, og á heimasíðunni þ.e. lýsing námskeiða, dagsetningar og staðsetning. Reynt verður að bjóða upp á námskeiðin sem víðast um Suðurland. Nánari upplýsingar veitir undirritaður í síma 487 4818.

Fanney Ólöf Lárusdóttir

Tilboð óskast í greiðslumark sauðfjár

Tilboð óskast í 272,0 ærgilda greiðslumark í sauðfé. Tilboðin skal senda inn í síðasta lagi fyrir **23. febrúar** 2004 til Búnaðarsambands Suðurlands á Selfossi merkt: Sauðfjárvóti 272. Greiðslumark þetta nýtist ekki fyrr en á greiðslumarkarárinu 2005. Seljandi áskilur sér rétt til að taka hvaða tilboði sem er eða hafna öllum.

Markaskrá

Í lögum um afréttarmál, fjallskil o. fl. stendur að markaskrár skulu gefnar út samtímis um allt land ekki sjaldnar en á 8 ára fresti. Þær komu út síðast 1996 og eiga því að koma út á þessu ári. Landsmarkaskrá verður væntanlega gefin út næsta ár.

Söfnun marka í markaskrá Árnassýslu hófst í nóvember sl. með því að skráðum markeigendum voru sendir reikningar vegna greiðslu fyrir skráningu marka sinna í nýju skrána, og er hún kr. 1.500,- á hvert mark. Flestir markeigendur brugðust fljótt og vel við og greiddu þetta á tilsettum tíma eða létu vita að þeir ætluðu ekki að láta skrá mark sitt. Bændasamtök Íslands hafa auglýst að þeir sem vilja láta skrá mark í markaskrá skuli ganga frá því fyrir lok janúar 2004.

Nokkur brögð voru að því í byrjun febrúar að markavörður hafði ekki fengið að vita hvað átti að verða um mörk sem hafa verið skráð í Árnassýslu austan Þingvallavatns, Sogs og Ölfusár. Vera kann að eitthvað af markareikningum hafi misfarist, t. d. hjá þeim sem hafa nú annað heimilisfang en markið var skráð á 1996.

Nauðsynlegt er að þeir sem eiga mark á þessu svæði, sem þeir ætla að nota eða vilja eiga áfram en hafa ekki greitt fyrir, hafi sem fyrst samband við markavörð eða greiði í banka samkvæmt reikningum sem enn liggja ógreiddir. Einnig er nú tækifæri til að taka upp ný mörk, en um það þarf að hafa samráð við markavörð.

Í markaskrá eru skráð eyrnamörk sem nota má á allar skepnur sem eyru hafa, brennimörk til að setja horn á kindum og bæjarnúmer sem eru ýmist sett á horn eða plötumerki í eyra. Skráð eru sérstök eyrnamörk til að nota á stórgripi og eru ekki eins strangar reglur um bann við sammerkingum á þeim og öðrum mörkum og því unnt að fá nettari mörk. Heimilt er að frostmerkja hross með eigendamerkjum, sem eru bókstafir, tölur eða einföld tákni, og eru þau oftast sett á bak hrossanna. Þau skal skrá í markaskrá sem stórgripamörk. Þessa merkingu er unnt að sjá úr nokkurri fjarlægð, svo sem á hrossum í stóði. Einnig geta hrossaræktendur, sem eiga mörk í markaskránni, fengið fastnúmeraröð hrossa sinna skráða í bæjarnúmeraskrá.

Frestur til gera skil á mörkum sem skrá í í markaskrá Árnassýslu 2004 er til loka febrúar. Eftir það verður farið að ganga frá markaskránni til prentunar og verður þá að fella niður mörk sem ekki hafa verið gerð skil á.

Allir markeigendur eiga að fá eintak af markaskránni án sérstaks gjalds fyrir hana.

Markavörður Árnassýslu,
Arnór Karlsson,

Bjarkarbraut 10, Reykholti, Biskupstungum.
801 Selfoss
Sími (tal og bréf): 486 88 89
Netfang: amarholt@islandia.is

Sauðfjársæðingar haustið 2003

Sauðfjársæðingar haustið 2003 gengu að flestu leyti vel. Veður og færð hamlaði ekki starfsemi. Þátttaka var með mesta móti eins og sjá má á meðfylgjandi töflu. Alls voru sendir út 20085 skammtar og nýtingin því 67 %. Á Suðurlandi voru 6657 ær sæddar sem er næstum því sami fjöldi og í fyrra en utan Suðurlands voru 6826 ær sæddar sem er aðeins minna en í fyrra.

Þá voru teknir og frystir rúmlega 2000 skammtar í nóvember. Tilraun var gerð á 5 fjárbúum víðs vegar um landið. Endanlegar niðurstöður liggja ekki fyrir fyrr en að loknum sauðburði í vor. En þær upplýsingar sem nú liggja fyrir benda til árangurs nærri 50 %. Við hefðum

viljað sjá betri árangur en höfum fullan hug á því að reyna frekar. Frændur okkar Norðmenn eru að ná árangri milli 60 og 70 % og því fróðlegt að kynna sér til fullnustu hvernig þeir standa að verki. Ég hef trú á því að notkun á frystu hrútasæði verði valkostur samhliða fersku hrútasæði á næstu árum. Markhóparnir eru einkum þeir sem liggja illa við samgöngum og einnig áhugamenn um fjárrækt sem vilja velja hrúta á fyrirfram ákveðnar ær. Skynsamlegt væri að taka sæði úr bestu hrútum hinnar stöðvarinnar og hafa því möguleika á að bjóða upp á sæði úr eftirsóttustu hrútum stöðvanna og þá um leið að auka notkun á þeim.

Sveinn Sigurmundsson.

Sæddar ær frá Sauðfjársæðingastöð Suðurlands 2003

	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
S.Þingeyjarsýsla	646	183	327	83	418	83	308	249	94	32	73	40
N.Þingeyjarsýsla	778	259	254	70	182		87	40				
A.Skaftafellsýsla	1302	1586	1554	1426	1529	1806	1286	1147	840	678	1188	712
V.Skaftafellsýsla	2363	2091	2813	2371	2183	2036	2159	2161	1846	2209	2048	1987
Rangárvallasýsla	1616	1602	1404	1506	1149	1362	1575	1684	1336	2006	1667	1098
Árnassýsla	2678	2966	2480	1913	1995	2428	2278	2353	1912	2070	2355	1497
Vestmannaeyjar	35			67								
Húnavatnssýslur	293	432	369			10						
Eyjafjarðarsýsla	245		242		50							
Skagafjarðarsýsla	714	95	71	10				30				
Dalassýsla	55	494	35	418	90							
Borgarfjörður	402	1006	105	460	85	459	141	125	35			70
Strandasýsla			161	205								
Ísafjarðarsýsla		218	15				299			259		
Barðastrandasýsla		67		91								
Snæfellsnesýsla	287	731	90	329	51	424		360		25		
BS.Kjalarnes	169	392	86	201	111	54	62	60	110			
Austurland	1900	1723	2139	1633	1200	764	190	400	62			
	13483	13845	12145	10783	9043	9426	8385	8609	6235	7279	7331	5404

Þeir fiska sem róa

Flestum kúabændum mun það kunnugra en frá þurfi að segja að þungavigtarliðir breytilegs kostnaðar eru áburður og kjarnfóður. Upplýst og styrk stýring þessara liða með ýmsum hjálpartækjum (t.d. jarðvegs- og heyfagnagreinum, áburðar- og fóduráætlunum) hefur undantekningarlítið í för með sér góðan rekstrarárangur og ásættanlega framlegð af rekstrinum. Lengi má bæta árangur í þessum liðum sem öðrum til að fita þá upphæð sem eftir stendur (framlegðina) fyrir fastan kostnað, greiðslubyrði lána og laun.

Þetta er sú stýring sem snýr beint að bóndanum, þættir sem hann hefur alla burði til að hafa áhrif á einn og sér eða með þeim meðulum sem t.d. Sunnu-verk-fnið býður upp á (Sómi í sauðfjárræktinni).

Snúum okkur þá að ytri þáttum rekstrar. Hver og einn kúabóndi býður nú í ofvæni eftir niðurstöðum komandi samninga en getur lítið annað aðhafst en að stappa stáli í fulltrúa sína við samningaborðið. Hver bóandi er áhrifalítið og yfirleitt aðeins þiggjandi þegar kemur að almennri verðlagsþróun aðfanga, þróun í heimsmarkaðsverði korns o.s.frv.

En lengst allra orða bið ég bændur að vera ekki þegjandi þiggjendur ákaflega misjafnra vaxtakjara bankastofnana. Of mörg dæmi sjást um allt of mismunandi kjör bændna með áþekka skuldabyrði. Sá sem ekki hreyfir sínum málum og aldrei biður neins er „rassskelltur“. Sú samkeppni sem á að heita á þessum markaði verður aldrei virk fyrir en og aðeins þegar eftir er leitað. Það er auk þess leitun að betri kúnna en „vel“ skuldugum bónda með tiltölulega fyrirséðar tekjur - sem stendur í skilum!

Boðskapur þessarar sögu er sem sagt hvatning til bændna að leita ávallt og reglulega bestu kjara hvort heldur það á við um banka, fódursölufyrirtæki, tryggingafélög, áburðarsölur eða aðra seljendur vöru og þjónustu. Reynslan sýnir að fleiri og fleiri ytri aðstæður rekstrarins eru dulbúnar innri aðstæður sem sjálfsgagt er að reyna að hafa áhrif á. Jón í símanum getur náð árangri en Jón þegjandi situr óbættur hjá. Dagsverk á skrifstofunni getur skilað drjúgum árangri. Þeir fiska sem róa.

Pétur Halldórsson

Búfjárefirlit Árnes- og Rangárvallasýslu

Nú er lögbundið búfjárefirlit í Árnes- og Rangárvallasýslu að fara af stað og skal því lokið fyrir 15. apríl n.k. Til eftirlitsstarfa í Árnessýslu hafa verið ráðnir tveir nýir starfsmenn þeir Reynir Jónsson og Steinar Halldórsson en umsjónar- og ábyrgðarmaður er Óðinn Örn Jóhannsson.

Nú um áramót tóku gildi lög um gæðastýrða sauðfjárrækt og er það innan verkswiðs búfjárefirlits að annast eftirlit með gæðahandbókum, einnig eftirlit með fjárfjölda þeirra sem undanþegnir eru útflutningsskyldu og/eða útflutningsgjaldi (0,64% regla) og þeirra sem selt hafa beingreiðsluréttinn.

Búfjárefirlitsmaður
Óðinn Örn Jóhannsson.

Fjármálaráðgjöf BSSL

Búnaðarsamband Suðurlands býður upp á alhliða fjármálaráðgjöf fyrir bændur og aðra í landbúnaðartengdri starfsemi.

Boðið er upp á eftirfarandi:

- **Rekstrargreiningu**
- Veikir og sterkir þættir í búrekstrinum, hvað má betur fara?
- **Rekstraráætlun til 5 ára**
- Stöðumat, - hvernig stendur búreksturinn undir núverandi skuldbindingum
- Fjárfestingaáætlun, - getur búreksturinn staðið undir væntanlegum skuldbindingum.
- Endurfjármögnun/skuldbreytingar, - aðstoð við að leita betri kjara hjá lánastofnunum.
- **Kostnaðaráætlanir** vegna nýbygginga/breytinga.
- **Aðstoð við lánsúmsóknir** til Lánasjóðsins/viðskiptabanka.
- **Markmiðstengdar búrekstraráætlanir**, - SUNNA, SÓMI
- **Bókhaldspjónusta og ráðgjöf** á vegum Bændabókhalds BSSL

Valdimar Bjarnason
viðskiptafræðingur
Beinn sími: 480-1813
Netfang: valdimar@bssl.is

FRÉTTABRÉF

BÚNAÐARSAMBANDS SUÐURLANDS

Febrúar 2004 - 26. árgangur. - 3. tölublað

dkBúbót — framhaldsnámskeið

Nú í mars verður haldið framhaldsnámskeið í bændabókhaldsforritinu **dk-Búbót**. Námskeiðið er samstarfsverkefni Bændasamtaka Íslands og Bændabókhalds BSSL og er hluti af átaksverkefninu „Upplýsingatækni í dreifbýli“.

Á námskeiðinu verður farið yfir uppgjör bókhaldsins, gerð ársreiknings og skattframtals auk möguleika á skýrslugerð og gagnavinnslu.

Auglýsing

Hinir árlegu fundir Bændasamtaka Íslands og Félags Hrossabænda verða haldnir sem hér segir:

Þingborg miðvikudaginn 25.

febrúar kl. 20:30

Hlíðarenda á Hvolsvelli

þriðjudaginn 24. febrúar kl. 20:30

Ágúst Sigurðsson hrossaræktarráðunatur kemur frá BÍ og ætla að fjalla um kynbótamatið og væntanlegt landsmót á Gaddstaðaflofum. Kristinn Guðnason kemur frá Félagi hrossabænda og ætlar að fjalla um málefni félagsins.

Efnisatriði námskeiðsins eru eftirfarandi:

- a. Uppgjörsvinna
- b. Ársreikningur
- c. Skattframtal-landbúnaðarskýrsla
- d. Lokun og opnun bókhaldstímabíla
- e. Hagtölur landbúnaðarins, söfnun og notagildi

Hæfilegur fjöldi þátttakenda á hverju námskeiði er 15 manns. Leiðbeinendur verða Sigurður Eiríksson frá BÍ og Unnsteinn Eggertsson frá Bændabókhaldi BSSL.

Námskeið verða haldin á eftirtöldum stöðum:

Dagsetning	Staður	Tími
8. mars	Félagsheimilið á Flúðum	10-16
9. mars	Hótel Selfoss	10-16
10. mars	Hlíðarenda Hvolsvelli	10-16
11. mars	Félagsheimilið Tunguseli	10-16

Þátttakendur þurfa **ekki** að hafa tölvu meðferðis þar sem námskeiðið er á fyrirlestraformi.

Skráning er hjá Búnaðarmiðstöð Suðurlands í síma 480 1800 milli kl. 8.00 og 16.00 og á heimasíðu Bssl., www.bssl.is

Kúabændur á Suðurlandi athugið!

Fundarboð

Félag kúabænda á Suðurlandi boðar til tveggja almennra funda meðal kúabænda á Suðurlandi á næstunni. Yfirskrift fundanna er: **Íslensk nautgriparækt, staða og horfur**. Fundirnir verða haldnir á eftirfarandi stöðum:

Mánudag 23. febrúar á Hótel Höfðabrekku, kl. 21.00

Miðvikudag 25. febrúar í Þingborg, Hraungerðishreppi kl. 21.00

Nautgripabændur á Suðurlandi eru hvattir til að fjölmenna og taka þátt í umræðum.

Stjórn Félags kúabænda á Suðurlandi